

Oversigt over Plantesygdomme.

163. — Maj 1929.

Gule Pletter i Bygmarkerne er i Aar ret godartede, omend der sidst paa Maaneden er kommet en Del tydelige Tilfælde, især efter Græs. I baade frivillige og ufrivillige Gødningsforsøg bekræftes paany, at man staar overfor et Ernæringssspørgsmaal, særlig Kalimangel.

Lyspletsyge har været fremtrædende i Hvede, men er med Held bekæmpet med Mangansulfat.

Havreaal. I forskellige Egne synes Angrebene at tage til, dog kan man næsten altid paavise et uheldigt Sædskifte som Aarsag.

Smelderlarverne. Der foreligger adskillige Indberetninger om en Del ondartede Angreb, hvoraf nogle gjorde Omsaaning nødvendig. I en Egn mener man, at 20 % af Bygget er ødelagt paa denne Maade.

Fritfluen og Brakfluen har ikke gjort sig særlig bemærket. Der meldes dog om nogle Angreb i Hvede efter Hel- og Halvbrak, hvor stedvis Eftersaaning med 6rd Byg var nødvendig.

Stankelbenslarverne optræder umaadelig talrigt i Aar. Fra næsten alle Landsdele klages over svære Angreb særlig i Vaarsæd efter Grøn-jord. Ofte er hele Marker raseret. Udstrøning af Giftklid foretages i stor Stil og med fortrinligt Resultat.

De døde Pletter i Rajgræs synes efter foretagne Undersøgelser at skyldes Frost, undertiden i Forbindelse med Udbringning af Ajle om Vinteren. I andre Tilfælde er Aarsagen Sneskimmel.

Afsvampning af Runkel- og Sukkerroefrø er blevet almindelig, og skønt Rodbrand endnu er lidet fremtrædende, nævnes der Eksempler paa den gavnlige Virkning.

Glimmerbøsserne begynder at optræde i Frømarkerne.

Jordlopperne synes at være ondartede i Aar, og Angrebene har ofte nødvendiggjort Omsaaning. Radrensning og Salpetertilskud var virksomme Midler mod Ondet. I Haverne synes det navnlig at gaa ud over Radiserne.

Kaalfluen begyndte sin Æglægning sidst i Maj Maaned.
Bladrandbillerne begynder at gnave Ærterne.

De første Frostmaalerlarver saas i Lyngby i Midten af denne Maaned. Der klages flere Steder fra over stærke Angreb.

Kirsebærmøllets Larve gjorde Skade paa Skyggemorel, og i en Have gnavede Øresnudebillen Barken af de tynde Grene paa unge Æbletræer. Baade Æble- og Blommehvepsen er i Gang med deres Æglægning.

Ved Aabyhøj breder Mosaiksygen sig i Hindbær, Sygdommen er almindeligst i Marlborough.

Hindbærbillerne optræder ofte i meget stort Antal og gør megen Skade paa Knopperne.

Jordbærvikleren er truffet baade i Bænk og paa Friland.

Paa nylagte Frilandstulipaner i Viborg viste sig et ejendommeligt Angreb: Det nederste af Bladene og Blomsterstilkene var helt laset. Angrebet skyldtes formentlig Frost. En Del af samme Bed, hvor der var lagt Vinduer over, fejlede intet.

Lyngby, d. 5. Juni 1929.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Maj Maaned modtaget 49 Beretninger; endvidere er der indkommet ca. 350 Forespørgsler.

Korn. Fra Nordjylland omtales de mangelfuldt afvandede Pletter, hvor Rug og Vaarsæd først udtynnes af vekslende Nattefrost og Solskin, for derefter at bukke under for Regn, Kulde og Rodbrand. Ogsaa Tilfælde af Rodbrand paa høj Jord omtales. Flere Prøver af Byg var beskadede af Frost og et Par Hvede- og Havreprøver af Kulde.

Gule Pletter i Bygmarkerne maa vistnok betegnes som godartede, men der er dog sidst paa Maaneden kommet adskillige tydelige Tilfælde, særlig i Byg efter Græs. Sammenhængen med Kulde og Kalimangel bekræftes paany baade i ufrivillige og frivillige Gødningsforsøg, saaledes i en Række Forsøg omkring Horsens; i tilsvarende Forsøg 1928 gav Kali grøn Farve og stivere Straa, men ikke nævneværdigt Merudbytte af Kærne (C. A. Nørholm).

Et Par Tilfælde af Natriumkloratforgiftning er iagttaget; men der er ogsaa et Tilfælde, hvor Saltet synes at have modvirket Kalihungerpletterne (C. A. Nørholm).

Lyspletsyge har været fremtrædende i Hvede (Nordsjælland, Hamme, Vejle, Varde) og er med Held bekæmpet med Mangansulfat. Paa Tylstrup Forsøgsstation er Hveden god paa ukalkede og svagt kalkede Parceller, men syg paa de stærkere kalkede (S. Svendsen). Enkelte Angreb i Rug, Havre og Byg er konstateret ved Indsendelse af syge Planter.

Græs. Der omtales flere Tilfælde af den i forrige Oversigt nævnte Frostskade paa Rajgræs; det fremhæves, at denne i nogle Tilfælde kan staa i Forbindelse med Udbringning af Ajle i Vintertiden. Det Græs, der ikke har faaet Ajle, eller dog har faaet den sent, staar grønt og tydeligt afgrænset fra det døde Græs (N. A. Olesen). Prøver af dødt Alm. Rajgræs fra Forsøgsstationerne var ikke befængt med Slimskimmel, der derimod fandtes rigeligt paa Ital. Rajgræs fra Tystofte (*Fusarium minimum*), og et Par indsendte Prøver.

Bælgplanter. Enkelte Prøver af Hvidkløver og Rundbælg beskadigede af Frost er indsendt.

Rodirugt. Det fremhæves fra flere Sider, at Afsvampning af Runkel- og Sukkerroefrøet er blevet almindelig, og der nævnes Eksempler paa den gavnlige Virkning. Angrebene af Rodbrand er endnu lidet fremtrædende.

ERNST GRAM.

Frugttræer. Angreb af Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) paa Æbleskud er iagttaget ved Sakskebøbing (Georg Jensen). Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) fandtes paa Æbleskud af Cox' Orange indsendt fra Hinge.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) er konstateret paa Kirsebærskud fra Faaborg og Hinge.

Frugtbuse. Sidst i Maanedén fandtes Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors uvae*) paa usprøjtede Buske i Salling og Fjends Herreder og paa Stikkelsbærskud indsendt fra København.

Stikkelsbær-Skaalrust (*Puccinia Pringsheimiana*) er iagttaget ved Esbjerg, Ribe, Ansager og Fanø (M. Sørensen), i Salling og Fjends Herreder, hvor Angrebet er ualmindelig stærkt (C. J. Hansen) samt ved Frederikshavn. Paa Stængler af Brombær fra København fandtes stærkt Angreb af *Rhabdospora ramealis* og *Cytospora* sp.

Ved Aabyhøj breder Angrebet af Mosaiksyge sig paa Hindbær; særlig Marlborough angribes (Niels Gram).

Køkkenurter. Kransskimmel-Sovesyge (*Verticillium albo-atrum*) er konstateret paa Tomater i Hus fra tre forskellige Lokalteter. Tomat-Griffelraad har optraadt i 2 Huse paa tidlige Tomater, formentlig forårsaget af uregelmæssig Vanding.

Flere Steder er Agurkerne blevet svedet slemt paa de nedre Blade af Ammoniakdampe fra Gødningen. Rodhalsraad paa Agurker har gjort alvorlig Skade i flere Agurkhuse.

Ved Horsens bredte Troldsmørsvampen (*Fuligo septica*) sig stærkt over Meloner i Bænk.

Ved Aabyhøj er Angreb af Bakteriose (»Bløde Løg«) almindeligt i Haverne. Sygdommen kaldes paa den Egn ofte for »Faldesyge« (Niels Gram).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) fandtes paa Spidskaal og Blomkaal priklede i Kasser i koldt Driivhus ved Aarhus samt paa vel tæt saaet Kaal i Koldbænk ved Mundelstrup. Her fandtes Angrebet ogsaa i 1928, Pudring med Pota hjalp da godt (Niels Gram).

Prydplanter. Følgende Angreb er konstateret: *Polyporus applanatus* paa Elm fra Frederiksberg, Blærerust (*Peridermium pini*) paa Naalene af Skovfyr i en Planteskole ved København, Kransskimmel (*Verticillium sp.*) i Hortensia og fra flere Lokaliteter Drueskimmel (*Botrytis paeoniae*) baade paa urte- og trægtig Pæon.

Paa Tulipaner fra Viborg konstateredes et ejendommeligt Angreb: Det nederste af Bladene og Blomsterstilkene var helt laset. Løgene, der var nyindkøbte, var lagt i Efteraaret 1928 paa Friland. Et Stykke af samme Bed, hvor der var lagt Vinduer over, fejlede intet. Paa vor Forespørgsel i Holland meddelte Professor van Slogteren, at Angrebet formentlig skyldtes Frost eller Nattefrost.

ANNA WEBER.

Korn. Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Paa Aalborgegnen synes Angrebene at tage til (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Paa Dalum fandtes Angreb i en Mark, hvor Forfrugten var Byg (L. P. Jensen). Ogsaa fra Roskildeegnen meldes om Optræden af Havreaalen (M. Greve).

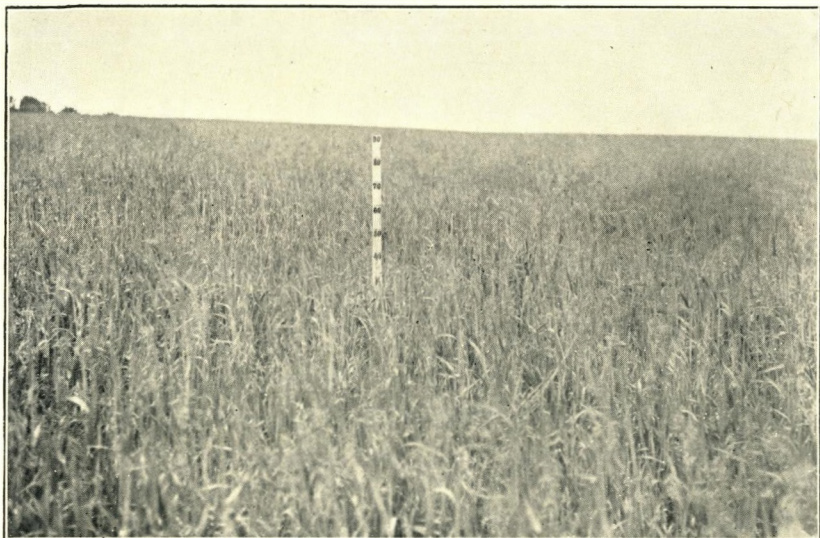
Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). I Sydsjælland forekom et stærkt Angreb i Rexbyg efter Sukkerroer (M. Bakman).

Kronjordloppen (*Phyllotreta vittula*). Paa Haderslevegnen blev temmelig dybt saaet Byg og Havre angrebet (F. Nielsen). Ved Ringkøbing fandtes Angreb i en Blandsædsmark (A. Skarregaard).

Smelderlarver (*Agriotes sp.*). Der foreligger Indberetning om en Del Angreb, hvoraf nogle synes ret ondartede. Fra Vejen meldes om et Angreb i Hvede: Arealet er delvis ødelagt. Hveden er anden Kronafgrøde efter 2 Aars Græsmark (Johs. Nielsen). De fleste Angreb findes i Vaarsæd, særlig paa løs Jord og ofte i Byg efter Roer og Græs. Hvor man har anvendt rigelig Saasæd, mener man dog, Markerne vil komme sig nogenlunde, hvis Vejrliget begunstiger Væksten. Fra Aalborg meldes: Dette Skadedyr har i Aar været særlig virksomt. Der findes næppe en Bygmark efter Roer, hvor det ikke har arbejdet. Paa Løgstøregnen synes Angrebet at være værst, ofte saa stærkt, at der er Tale om Omsaaning (Aa. Knudsen). Fra Samsø skrives om ondartede, dog ikke helt ødelæggende Angreb i Byg og Havre (P. Riis Vestergaard). Ved Lemvig har man flere Steder maattet saa om paa de værst medtagne Pletter (N. Mølgaard). Paa Sjælland har Angrebene gennemgaaende været svage og fra Abed Forsøgsstation skrives, at de har været usædvanlig svage i Aar (H. A. B. Vestergaard).

Fritfluen (*Oscinis frit*). Paa Roskildeegnen konstateredes nogle ret kraftige Angreb paa Hvede efter Grønjord (M. Greve). Ved Malt er Hveden stærkt medtaget i store Pletter efter Græs og Grønjordshavre (Johs. Nielsen). Ved Rødding findes adskillige Angreb i Havre (M. N. Bruhn). Fra andre Egne af Landet meldes kun om svage Angreb, saaledes er paa Kalundborgegnen truffet Fritfluellarver i de fleste Havremarker, uden at Angrebene tillægges nævneværdig Betydning (P. Grøntved).

Brakfluen (*Hylemyia coarctata*). Der foreligger ret faa Meddelelser om Angreb af Betydning. Fra Pjedsted skrives dog: Kornets Blom-



Havremark, angrebet af Havreaal (*Heterodera Schachtii*).



Sund Havre i samme Mark som ovenfor — bemærk Maalestocken!



Kløver angrebet af Kløveraal (*Tylenchus devastatrix*).



Grænsen af en Kløveraalsplet. Til højre er Kløveren helt ødelagt og Græs og Ukrud tager Overhaand.

sterflue har i Aar forvoldt betydelig Skade paa Hvedemarkerne. Det har ofte været nødvendigt at eftersaa med 6rd Byg paa de svageste Dele af Markerne (M. Olsen). Ved Sallerup (Sydsjæll.) var ondartede Angreb i Helbrakshvede, svage Angreb efter Turnips (Johs. Olsen). Fra Sydsjælland meldes ogsaa om andre stærke Angreb efter Halvbrak (M. Bakman).

Stankelben (*Tipula paludosa*). Den forvoldte Skade er i Aar meget betydelig, og der foreligger fra Jylland og Øerne ca. 50 Indberetninger om Angreb af Betydning. Udstrøning af Giftklid foretages i stor Udstrækning og som sædvanlig med udmærket Resultat. Paa Øtoftegaard undersøgte man efter Udstrøningen en Kvadratmeter Jord. Her fandtes 502 Larver, hvoraf ca. 92 % var døde (K. Damsgaard).

Angrebene synes ret ligeligt fordelt mellem Jylland og Øerne. Der meldes fra Aabenraa om et enkelt Angreb i Hvede efter Rødkløverfrø. I den Del af Marken, hvor Kløveren var benyttet til Høslæt fandtes intet Angreb. I den ødelagte Del af Marken saaedes Byg, som ogsaa hærgedes en Del, inden Giftklid blev udstrøet (L. Ravn). I Vaarsæden har Larverne som sædvanlig særlig beskadiget Byg og Havre efter Grønjord. Fra Faarevejle skrives: Man træffer næppe en Mark af Grønjordssæd uden Angreb, og i flere Tilfælde er hele Marker saa fuldstændigt raseret, at der næppe er en normal Plante tilbage. Apotekerne har haft svært ved at skaffe den nødvendige Mængde Schweinfurthgrønt (F. Damgaard).

Rodfrugt. Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Dalum meldes: Paa Runkel-, Fodersukker- og Sukkerroer, som i disse Dage (³⁰/₁₀₀) staar med begyndende Bladskifte, findes temmelig mange Æg af Bedefluen (L. P. Jensen). Paa samme Tidspunkt iagttoges Æglægning i Dronningens Vænge (H. Øhlens).

Stankelben (*Tipula paludosa*). Ved Horsens blev en Runkelroemark helt raseret (C. A. Nørholm). Ved Lille Esbønderup fandtes Angreb i en Runkelroemark efter Rug (H. E. Jensen).

Korsblomstrede. Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Sidst i Maaenen optraadte de talrigt i Dronningens Vænge paa Frøkaalroer. Hidtil er dog kun indløbet et Par Meddelelser om stærke Angreb (i Turnipsfrø).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.). Disse Skadedyr er meget ondartede i Aar. Af 40 Indberetninger lød de 30 paa stærke eller ødelæggende Angreb, der ofte har nødvendiggjort Omsaaning. Skaden er som sædvanlig størst i sent saaede Marker, og hvor Jorden er knoldet og ubekvem. Hyp-pig Radrensning og Salpetertilskud er virksomme Midler i Kampen mod Jordlopperne.

Kaalflen (*Chorthophila brassicae*). Ved Tystofte begyndte Æglægningen paa Kaalroerne den ²³/₁₀₀ (H. Bagge). I Lyngby fandtes Æg ved Kaalen den ²⁸/₁₀₀ (H. Øhlens).

Bælgplanter. Bladrandbiller (*Sitona lineata*) har begyndt at gnave Ærterne.

Stankelben (*Tipula paludosa*). Ved Vejen fandtes Angreb i Hvidkløver og Græs. Paa Øtoftegaard optraadte Larverne paa et Areal til Formering af Morsø Hvidkløver. Larverne samlede sig i Huller og Gange lavet af Mus. Man kunde skrab dem sammen i Lag paa Bunden af Gangene (K. Damsgaard).

Frugtræer. Kirsebærmøllet (*Argyresthia ephippiella*) gjorde Skade paa Skyggemorel ved Virum.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). De første Larver saas paa Æble den $12\frac{1}{2}$ ved Sandbjerg (H. Øhlers). Ved Esbjerg synes Larverne at optræde talrigt, selv paa vintersprøjtede Træer. Man mener, at Sommersprøjtning med Blyarsenat bliver nødvendig (M. Sørensen).

Larven af Blaahovedet (*Diloba coeruleocephala*) er iagttaget paa Lolland (G. E. Jensen).

Ringspinderens (*Gastropacha neustria*) Æg er begyndt at klækkes (P. Grøntved). Endvidere forekommer Larver af Knopviklere (*Tmetocera ocellana*, *Olethreutes variegana* o. a.) samt Sækbærere (*Coleophora*) paa Træerne.

Øresnudebille (*Otiorrhynchus picipes*). I en Have i Sdr. Vissing gnavede denne Bille om Natten Barken af de unge Frugtræers Grene. Det gik særlig ud over Cox' Pomona og Cox' Orange, men ogsaa Pære og Vildvin blev angrebet. Sprøjtning med Blyarsenat hjalp ikke. Man forsøger nu med Limbælter om Stammme og Ringe af Sækkelærred om Grenene (Kj. Møller).

Angreb af Snudebiller (*Phyllobius oblongus*) rapporteres fra Hørsholm paa Blomme (H. Øhlers).

Æblehvepsen (*Hoplocampa testudinea*) saas ved Frejlev den $23\frac{1}{2}$ (Sass-Nielsen) og Blommehvepsens (*H. fulvicornis*) Æglægning iagttoges ved Lyngby den $30\frac{1}{2}$.

De første Bladlopper (*Psylla mali*) saas ved Lyngby den $13\frac{1}{2}$ (H. Øhlers). Mange Steder er Angrebet stærkt.

Spindemider (*Paratetranychus pilosus*) saas ved Lyngby den $19\frac{1}{2}$ (H. Øhlers). Angrebet synes mange Steder at skulle blive meget stærkt i Aar, ved København var der allerede plettede Blade sidst i Maanedens.

Frugtbuske. Hindbærbiller (*Byturus tomentosus*) optræder mange Steder i stort Antal. Ved Spangsbjerg blev de først set den $23\frac{1}{2}$ (E. Christiansen).

Jordbærvikleren (*Acalla comariana*) gjorde Skade paa Jordbær i Bænk først i Maj. Senere var den flere Steder paa Friland, saaledes ved Spangsbjerg (E. Christiansen) og Gentofte. Ogsaa i Aar klages over, at Solbærmiderne (*Eriophyes ribis*) breder sig.

Stikkelsbærmider (*Bryobia ribis*) gjorde Skade ved Maribo (G. Jensen).

Køkkenurter. Podurer (*Sminthurus sp.*) gnavede ved Lyngby Gruber i Kimbladene paa Agurkplanter.

Jordlopperne (*Phyllotreta sp.*) optræder i Haverne og synes navnlig at være slemme ved Radiserne, som ofte helt ødelægges.

PROSPER BOVIEN.
